

CURRICULUMUL LOCAL „ACORDAREA PRIMULUI AJUTOR ÎN CAZ DE ACCIDENTE”

Mihaela LUCA¹

lucataana389@yahoo.com

ABSTRACT: In proposing this local curriculum, we considered the „arming” students with notions about prevention active, first aid premedical in various accidental situations routine or critical, complementing the practical knowledge of actual effectiveness of prevention, promote respect for the rules of life ensuring health, long life and active.

Concern for health is today became a national priority, which greatly interested the young man’s education for a balanced individual’s life, his family and his fellows.

The curriculum integrates several areas of training adolescent, all aimed at prevention defined. Engage in conduct to several factors specializing in the field of general medicine, development of contents hygiene, prevention of sexually transmitted diseases, commissioners and psychologists for drug prevention, prevention of human trafficking, police officers, to prevent traffic accidents specialists from the local Red Cross. This curriculum proposed for class XI, allows the teacher to choose the sequence of topics in relation to the specificities of each class, ensuring students acquire the skills suggested.

KEYWORDS: active prevention, participatory premedical first aid, practical knowledge, prevention, specialized factors.

Creșterea frecvenței accidentelor ușoare în diferite domenii de activitate, dar mai ales accidente din timpul antrenamentelor sportivilor, precum și cele din gospodărie, rutiere și de muncă, incidența crescută a unor boli contagioase sau grave și contemporane, de tip cardiovascular, cancer, boli de nutriție, boli cu transmitere sexuală, alcoolismul, tabagismul, impune acordarea unei atenții deosebite, de prevenție, care să privească adolescenții sau tânăra generație și care să se adreseze omului sănătos, în vederea evitării vătămarilor-îmbolnăvirilor de orice fel, precum și formarea unor atitudini comportamentale preventive.

¹ Profesor la Liceul cu Program Sportiv „N. Rotaru”, Constanța.

Propunând acest curriculum local, am avut în vedere „înarmarea” elevilor cu noțiuni despre profilaxia activă-participativă, acordarea primului ajutor premedical în diverse situații accidentale de rutină sau critice, care să completeze cunoștințe practice de actualitate în domeniul prevenției, promovarea respectării regulilor de viață ce asigură sănătatea, o viață îndelungată și activă.

Aplicabilitatea la nivelul clasei a C.D.Ș.-ului se justifică prin profilul liceului – vocațional sportiv, care poate ajuta elevii în activitatea profesională viitoare, în domeniu sau în sfera de activitate aferentă.

Preocuparea pentru sănătate este astăzi o prioritate devenită națională, care interesează în mare măsură educația tânărului pentru o viață individuală echilibrată a lui, a familiei și a semenilor săi.

Curriculumul de biologie pentru ciclul superior al liceului a fost realizat pornind de la scopurile și obiectivele generale ale actului de predare-învățare și a fost elaborat în concordanță cu noile planuri cadru de învățământ, care alocă ore suplimentare pe săptămână pentru Curriculum la Decizia Școlii (CDS) – opțional ca disciplină nouă, aprofundare sau extindere.

Studiul biologiei, în ansamblu, vizează mai multe aspecte menite să pregătească elevul pentru orientarea în pregătirea sa profesională, în educația pentru sănătate a tinerei generații, precum și dezvoltarea în specialitate, pentru integrarea optimă în viața activă ulterioară.

Acest curriculum este conceput pentru a putea fi parcurs de-a lungul clasei a XI-a, în paralel cu ora obligatorie din trunchiul comun. Intergresează mai multe domenii de formare a adolescentului, toate având ca scop definit prevenția. Implică în desfășurarea sa mai mulți factori specializați, din domeniul medicinei generale, pentru dezvoltarea conținuturilor despre igienă, prevenirea bolilor cu transmitere sexuală, comisari și psihologi, pentru prevenirea consumului de droguri, prevenirea traficului de persoane, agenți de poliție, pentru prevenirea accidentelor de circulație, specialiști de la Crucea Roșie locală. Bugetul de timp alocat opționalului în cadrul ariei Matematică și Științele naturii este de o oră pe săptămână.

Prezentul curriculum permite profesorului să aleagă succesiunea temelor, în raport cu particularitățile fiecărei clase, asigurând dobândirea de către elevi a competențelor propuse. Curriculum de biologie – acordarea primului ajutor în caz de accidente, pentru clasa a XI-a, cuprinde în desfășurarea sa competențe generale, valori și atitudini, competențe specifice și conținuturi, lista de conținuturi, sugestii metodologice.

Opționalul vizează dezvoltarea predominantă a competențelor specifice și a celor derivate prevăzute în programa națională pentru studiul disciplinei. Evaluarea se realizează asemănător cu cea din trunchiul de bază, notele se marchează într-o rubrică separată, fiind conceput ca disciplină nouă, integrativă. Evaluarea curentă va îmbina metodele tradiționale (probe orale, probe scrise, și mai ales probe practice) cu cele complementare (observarea sistematică a activității și a comportamentului, investigația, proiectul, portofoliul, autoevaluarea). Strategiile moderne de evaluare accentuează posibilitățile elevilor de a demonstra ceea ce știu (ca ansamblu de cunoștințe), dar mai ales ceea ce pot să facă (priceperi, deprinderi, abilități).

Finalitatea principală a opționalului în scopul formării elevului în domeniul prevenției, constă în dezvoltarea competențelor, înțelese ca ansamblu multifuncțional și transferabil de cunoștințe, deprinderi/abilități și aptitudini necesare pentru:

- împlinirea și dezvoltarea personală, prin realizarea propriilor obiective în viață, conform intereselor și aspirațiilor fiecăruia și dorinței de a învăța pe tot parcursul vieții;
- integrarea socială și participarea cetățenească activă în societate;
- ocuparea ulterioară a unui loc de muncă;
- formarea unei concepții de viață, bazate pe valorile umaniste, pe cultura națională și universală și pe stimularea dialogului intercultural;
- educarea în spiritul demnității, toleranței și respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- cultivarea sensibilității față de problematica umană, față de valorile moral-civice și respectului pentru mediul înconjurător natural și social.

Competențe specifice vizate, în cadrul programei propuse sunt:

- însușirea cunoștințelor de bază despre Principiile Fundamentale ale Crucii Roșii, promovate prin parteneriat cu Crucea Roșii locală;
- însușirea cunoștințelor de bază și a deprinderilor practice pentru acordarea corectă a primului ajutor și a celor de prevenire a accidentelor;
- utilizarea investigației – anamnezei – pentru interpretarea, explicarea simptomelor și recunoașterea afecțiunilor, pentru intervenția ulterioară corectă, rapidă și benefică;
- estimarea influenței diferiților factori din/de mediu asupra proceselor fiziologice ale sistemelor de organe;
- argumentarea propriilor concluzii pe baza conceptelor de igienă generală asupra cauzelor apariției bolilor care afectează organismul;

- păstrarea și îmbunătățirea sănătății fizice și morale, a sănătății mentale, profesionale și sociale, prin promovarea unor campanii pe diverse teme, defalcate pe intervenții de sezon;

- promovarea ocrotirii mediului înconjurător, prin livrarea unor activități extrașcolare de echipă;

- dezvoltarea sentimentului solidarității umane față de cei aflați în suferință, promovarea donării benevole de sânge și a respectului față de persoanele în vârstă.

Lista de conținuturi propusă:

- Principiile fundamentale ale Crucii Roșii și istoria Crucii Roșii din România

- Igiena personală, socială, profesională, campanie de prevenire cu participarea unui medic specialist

- Resuscitarea cardiacă și respiratorie – Executarea practică a manevrelor de resuscitare cardiacă

- Hemoragiile

- Arsuri și degerături

- Fracturi, luxații, entorse

- Intoxicații. Otrăviri. Mușcături

- Insolația

- Transportul accidentatului- Transportul unui accidentat surprind într-un incendiu

- Bolile contagioase – campanii de prevenire

- Prevenirea consumului de substanțe toxice – campanii de prevenire prin colaborarea cu sucursalele locale ale C.P.E.C.A.

- Prevenirea violenței și a traficului de persoane – campanii de prevenire prin colaborarea cu Poliția de Proximitate și filialele locale de specialitate A.N.I.T.P.

- Donarea benevolă de sânge și implicarea în campanii de voluntariat umanitar

- Promovarea ocrotirii mediului înconjurător

Valori și atitudini vizate:

- Promovarea unui stil de viață sănătos

- Conștientizarea consecințelor pe care le poate avea nerespectarea normelor elementare de igienă personală, colectivă, socială, a mediului

- Interesul pentru argumentarea rațională

- Dezvoltarea toleranței față de opiniile celorlalți

– Formarea obișnuinței de a folosi deprinderi și cunoștințe științifice pentru luarea unor decizii personale în scopul soluționării unor probleme de interes personal și social.

Sugestiile metodologice aduc precizări privind timpul alocat, strategia de implementare, numărul persoanelor specializate implicate, metode, mijloace și modalități de evaluare.

Predarea poate fi realizată de un grup de specialiști, invitați de profesorul coordonator, psiholog, comisar, medic, în funcție de lista de conținuturi și timpul alocat fiecărei teme, care vor avea atribuții diferite. Parcurgerea conținuturilor este obligatorie și se impune abordarea flexibilă și diferențiată a acestora, în funcție de resursele disponibile și de nevoile locale de formare. Profesorul are libertatea de a dezvolta anumite conținuturi și de a le eșalona în timp, utilizând activități variate de învățare, cu caracter preponderent aplicativ.

Procesul de predare-învățare vizează formarea unui caracter activ și centrat pe elev. În acest sens recomand realizarea unei evaluări inițiale care să permită obținerea unor informații relevante despre stilul de învățare al elevilor (auditiv, vizual, practic) și tipul de inteligență al acestora. Aceste informații vor sta la baza adaptării strategiilor de predare-învățare la particularitățile elevilor.

Ținând cont de subiectul opționalului, profesorul va orienta demersul didactic pe observare, investigație, dezbateră, experiment, învățarea prin descoperire, problematizarea și lucrări practice.

Ca metode active formale și nonformale, se poate utiliza studiul de caz, portofoliul, proiectul, metoda ciorchinului, teatru forum, biblioteca vie, etc.

Studiul de caz presupune analiza și dezbaterăa unor situații-problemă întâlnite în viața reală, prin vizualizarea unor materiale demonstrative care asigură însușirea conștientă a tehnicilor de anamneză și a pașilor de acordare a primului ajutor într-o situație concretă.

Dezbaterăa și asaltul de idei, metodă frontală de predare-învățare, permit dobândirea, de către elevi a cunoștințelor teoretice de acordare a primului ajutor, dezvoltă spiritul de cooperare, și stimulează spontaneitatea.

Învățarea prin descoperire, presupune inițierea elevilor în activități de investigație, pe baza cunoștințelor asimilate, în care elevii sunt puși în situații concrete de formulare de ipoteze, de realizare a unui experiment, de interpretare a datelor, de formulare a concluziilor și prezentarea acestora. Această metodă dezvoltă motivația pentru învățare activă.

Experimentul ca metodă de învățare poate fi aplicat alături de problematizare asigurând astfel, prin simularea unor situații de accidente, cunoașterea directă a tehnicilor de prim ajutor, elevii însușindu-și în acest mod deprinderi de lucru specifice domeniului.

Problematizarea pune elevul în situația de a găsi soluții concrete, prin activitate proprie, pentru o anumită problemă care îi stimulează curiozitatea și care îl determină să caute răspunsuri viabile, dezvoltându-și gândirea divergentă.

Algoritmizarea asigură însușirea și aplicarea unor scheme logice de desfășurare a activităților intelectuale teoretice și practice în învățarea acordării primului ajutor.

Proiectul – tema de cercetare, stimulează elevii să realizeze investigații pe un anumit subiect, de exemplu, prevenția consumului de droguri, prevenția bolilor contagioase, etc., să proiecteze campanii de prevenție, să elaboreze referate, prezentări ppt., afișe, flayere, desene grafice, creații literare, teatru forum, biblioteca vie etc, care să le disemineze într-un cadru școlar intern sau extern. Proiectul, poate fi conceput în grup sau individual și oferă posibilitatea de a crea strategii de promovare a educației pentru sănătate durabilă și a educației ecologice.

Activități de învățare propuse pot fi diverse precum:

- identificarea și utilizarea unor surse variate de informare/documentare: youtube, manual de prim ajutor, broșuri elaborate de Crucea Roșie, internate;

- elaborarea de către elevi a unor referate, portofolii, proiecte și prezentarea acestora într-un cadru extins;

- imaginarea unor situații problemă și rezolvarea lor – exemplu scoaterea victimei dintr-o încăpere în flăcări, măsuri de prim ajutor pentru victimă și de protecție pentru salvator;

- proiectarea și efectuarea de experiențe practice – exemplu manevra de resuscitarea cardiacă, respirația artificială, etc., în scopul menținerii funcțiilor organismului la parametri optimi de funcționare, precum și a relațiilor dintre ele;

- extragerea, inserarea, interpretarea și aplicarea informației de prevenție în situații concrete de viață;

- utilizarea unor modele pentru ilustrarea, și argumentarea fenomenelor și proceselor biologice;

- întocmirea unor colaje, creații literare și plastice, pliante, afișe, postere;

– utilizarea metodelor nonformale precum teatrul forum, în diseminarea prevenției privind consumul de droguri sau traficul de ființe umane, igiena personală, socială sau a metodei biblioteca vie – prin invitarea unor specialiști în diverse situații concrete de viață, exemplul povestea unui fost consumator de droguri, accidente pe plajă, etc.;

Se va valorifica activitatea individuală și activitatea în echipă pentru asigurarea unor parcursuri de învățare diferențiate precum și menținerea și stimularea interesului elevilor pe tot parcursul lecțiilor și activităților aplicative realizate.

Alegerea mijloacelor didactice se va realiza în strânsă corelație cu metodele didactice și cu conținutul științific al lecției, iar diversitatea lor poate fi – utilizarea fișelor de lucru, a schemelor structurale, suporturi de curs audio-video, etc.

Ca modalități de evaluare a elevilor în afara tehnicilor tradiționale de evaluare (chestionare orală, prebe scrise, teste de evaluare prin activități practice, grile de observare sistematică, investigația) recomand folosirea altor modalități alternative – proiectul și portofoliul, ținând seama de transcurricularitatea acestui opțional. Recomand, de asemenea, autoevaluarea, prin care elevul compară nivelul la care a ajuns cu obiectivele și standardele educaționale și își poate impune / modifica programul propriu de învățare, care îl poate ajuta și la o viitoare orientare profesională.

Bibliografie:

- [1] Bass, David; Baker, Rod, *Primul ajutor în caz de urgențe în familie*, Editura Aquila, București, 1993
- [2] Baltă, Georgeta – Aurelia, Metaxator, Antoneta, Kiofski, Aglaia, *Manual pentru clasa a IX-a și a X-a pentru liceu sanitar*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1988
- [3] Mihăescu, Victoria; Buzner, Simona; Mindu, Florina; Paraschiv, Roxana, „*Sanitarii pricepuți*”, 2007
- [4] Pelmus – Giersch Stefania, Tonta Florina – Amalia, *Elemente de biologie și patologie umană*, Editura CD Press (auxiliar pentru clasele a XI și a XII-a avizat de MEC), București, 2000